

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Hogyan fűt a város*

Cím: *Dolgozó népe*

Forrás: *Kezdet Nép*

1945. nov. 28

(Hely) fűz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy: **308**

Hely:

Idő: **"1945."**

Személy:

Helyszám:

HOGYAN FŰT A VÁROSOK DOLGOZÓ NÉPE. Üresek a fapincék elfogytak a kerítések

Százerek egészségét fenyegeti a küszöbön álló tél

A külváros várja a telet. Az üres fa- és szénüzletek lejáratát hetek óta keresztvas zárja el, mintha lenne mit elzárnia. A tüzelőgond ráfekszik a házakra, utcákra, városnegyedekre. Hogyan fűtsünk, mivel fűtsünk. Kis munkáslakások barna konyhaajtói sorakoznak a fagyos folyosókon és az ajtókon belül fára, szénre és hideg tüzhelyek állnak. A mindennapi kenyér mellett a mindennapi tüzelő a munkáscsalád főgondja. Minden reggel új gond, hogy holnap szerezzenek tüzelőt délre, vagy ha nincs ebédfőzés, akkor estére. És az este újabb fejtörést hoz: mivel melegítsék a reggelit, a hideg konyhát. Ha megkérdezzük a háziasszonyokat honnan szerezték be a napi tüzelőanyagot, igen gyakran bizonytalan válaszokat kapunk. Mintha ők sem tudnák ezt. Tépelődnék, töprengenek, emlékeikben kutatnak. Majdnem azt hisszük, hogy a tüzhely alatt a fásládában egyszerűen megtermett az aprított fa, mint a konyhakertben a növény. Az egyiknek a férje kap valamit az üzletből, de azt is pótolni kell. A másik talált valahol a város túlsó részén kereskedőt, onnan hoz egy-két szatyorral. A harmadik gazdagabb lelőhelyre

bukkant; egyszerűen vásárolt két mázsát drága pénzért, a meghalt katonafia eladott ruhájáért. A negyediknek van valami jóembere, fuvaros, aki minden kedden megjelenik, mint egy mikulás és puttonyából fát ad sóért, dohányért, megymásért. Az ötödik asszony zárkózott lélek: veszi néha a fát, mondja kissé bosszusan; az emberek agyonfagyva jönnek haza a gyárból, muszáj venni. Zabálni is kell: megdögöljenek? De nem mindenütt megy ilyen „egyszerűen”.

A „felesleges” bútordarab

Az egyik házban rözszeszedő csoportokat szerveztek az asszonyok. A budai erdőbe vándorolnak, hogy

onnan cipeljenek a hátukon tüzelőanyagot a ház közös konyhája számára. Egy másik házban a vállalkozó fiatalság már komolyabb fakitermelő szövetkezet tervével foglalkozik és fontolgatja: nem kelle-e ehhez a hadjárathoz mégis valamilyen hatóság pecsétes engedélyét kikérni. Egy harmadik házban

egy öklömnyi fiúcska arról biztosította a hideg tüzhely mellett üldögélő anyját, hogy ő majd elmegy a pályaudvarra, a vagonokhoz fát szerzi. Egy konyhában a család feje elborult arccal hasogatta apróra a vacsorához a konyha második hokedlijét, mert — amint mondotta — egy konyhában két hokedli felesleges. A felesége őszintén bevallja, hogy a lépcsőházban letett és az Elhagyott Javak Kormánybiztossága által lefoglalt rozszant bútortárgyakat is gyakran kerülgeti.

Furesa konyhák

Valahol a Vizafogón a napokban egy valóságos tatár konyhával találkoztunk. (A tatárok faszegény területen tudvalevően fűtöttek.) A tüzhely mellett a földön, néhány léglá között szabadon izzott a trágya, mert ez a primitív fűtőanyag zárttüzhelyen, ügylátszik, nem fűt. A gomolygó füstfellegben két apró gyermek körvonalait is meg tudtuk különböztetni, a rögtönzött tüzhely előtt guggoló és valamiféle ételt kavargató asszony körvonalaitól. Másból szeméttel próbálnak fűteni. Ezt a fűtési módszert nemcsak a külvárosban alkalmazták, hanem a Rákóczi-út környékén is, ugyancsak nyílt lángon, kint az udvaron; ügylátszik a személt sem ég zárt tüzhelyen: a belső városrészekben sincs mindenhol tüzelőbőség.

November elején nagyobb farakomány érkezett egy angyalföldi fatelepére. Másnap a telepőrt a palutcai fiúk angyalföldi változatai megroha-

mozták. Az egyik csoport közpört zúdított a meghökkenk telepőr felé, ezalatt másik csoport néhány fahasábbal visszavonult. Minthogy a közpört riasztó célzattal repült a telepőr feje felé és minthogy a telepőrnek löfegyvere nem volt: az ügy ember és gyermekáldozat nélkül békésen elmúlt. Ez november elején történt, azóta tehát a fahasáboknak sajnos, csak a hírük maradt meg, a hamvaknak talán egy grammja sem.

Hadd említsük még itt meg a Váciúton végigvonuló és a Belváros, meg Buda felé haladó roszadásig feltaraktományok meztelűbas kis önkéntes kíséreit is, akik falkákba tömörülve követik a kocsikat. Ezek a kis korúak az utca szemelátjára végzik nyaktörő mutatványukat a nyekergő kerekek, a pattogó ostor és a kocsis üvöltözése között. A mellékutcákba elragadt fahasábok sokszor nagyobbak a tetteseknél.

Megszenvedik a fahiányt a külváros fakerítései, a romházak gerendázata, a járdaszegély csenevész fái. De eltűnt a városligeti Müszinkör faépülete is.

Leesett az első hó. A tüzelőkérdés megoldásával nem lehet már várni. A tüzelőellátást is elsősorban a legnehezebb és legfontosabb munkát végző üzemek dolgozóinak kell biztosítani, hogy ne kelljen munkaidő után rözsze után szaladgálniuk. Meg kell minden lehetőséget ragadni a téli nyomor enyhítésére. Budapest ostroma, a bunkerélet egyszer már meg-

mutatta, hogy szükség esetén a társadalmi összefogással segíteni lehet. Ez a tél százerek egészségét, életét fenyegeti. Most is össze kell fogni közös konyhakkal, melegedőszobákkal lehet legalább a gyerekek, az öregek, a betegek sorsán enyhíteni. A ház- és tömbmegbízottak itt nagy munkát végezhetnek. Megállapíthatják azt is, melyik módosabb, fűtött-szobás lakás tudna 1-2 munkásgyermeket vendégségbe fogadni. Mert a rendkívüli tél rendkívüli tetteket követel.